

Retailing Institute

“The retailing sales development company”

market markalarında yeni gelişmeler

“Bugün ve Yakın Gelecek”

Renan BURDUROĞLU

Başkan – Retailing Institute

**II.
market
markaları
konferansı**

Şaşırta Türkiye ! 2001 Şubat’a kadar herşey yolunda gibiydi...

Şubat krizinden hemen önce:

“Türkiye programın uygulanmasında olağanüstü başarılı olarak en kötü ekonomik resesyon dönemini geride bıraktı”

Carlos Cotarelli
IMF Türkiye Masası Şefi – Ekim 2000

“... fiziki döviz sıkıntısı veya kur sıçraması anlamında bir sıkıntı beklemiyoruz.”

Deniz Gökçe
Ocak 2001

Sonra, tüketimden büyük bir çekilme olmuştu !

Talep Krizi

GSMH	- 9,4
Kişi başı gelir	2160 \$
Hızlı tüketim toplam	- 25,7
Temel gıda	- 14,3
Lüks gıda	- 29,0
İçecek	- 18,7
Temizlik ürünleri	- 25,8
Kişisel bakım	- 23,3
Hazır giyim (kış-kış)	- 24,4
Otomotiv	- 41,0
Bulaşık makinesi	- 47,5
Çamaşır makinesi	- 43,9
Fırın	- 35,7

Özellikle de kentli – profesyonel ve “tamamen duygusal” olanlar tüketimden çekilmişti

AB-C1
Daha iyi eğitilmiş
30 yaşlarında
Üst-orta gelirde
Daha az düzenli geliri
Krizle yeni tanışıyor

Tamamen
duygusal

**Daha çok
etkilenenler**

Kent ve İstanbul Krizi

C2
Daha az eğitilmiş
40 yaşa yaklaşmış
Alt-orta gelirde
Daha çok düzenli geliri
Krizlere bağışıklığı var

Ne uzun, ne kısa,
yurdum insanı

**Daha az
etkilenenler**

2001 Krizinin yıkıntılarının telafisi için 10 yıl süre biçiliyordu

“Güçlü ekonomiye geçiş programında
en azından kısa vadede büyüme ile
ilgili beklentileri gerçekleştirecek bir
iç yapı göremiyorum”

Doç.Dr. Nazım Ekinci
Mayıs 2002

Şaşırtan Türkiye !

2002 yılı özellikle makro açıdan pozitif sinyaller veriyor; Ekonomi büyüyor, enflasyon düşüyor

2002 ilk altı ay GSMH büyümesi **% 4.7**

Son çeyrek büyümesi **% 8.8**

Sanayi üretimi büyümesi **% 7.7**

Ticaret büyümesi **% 6.9**

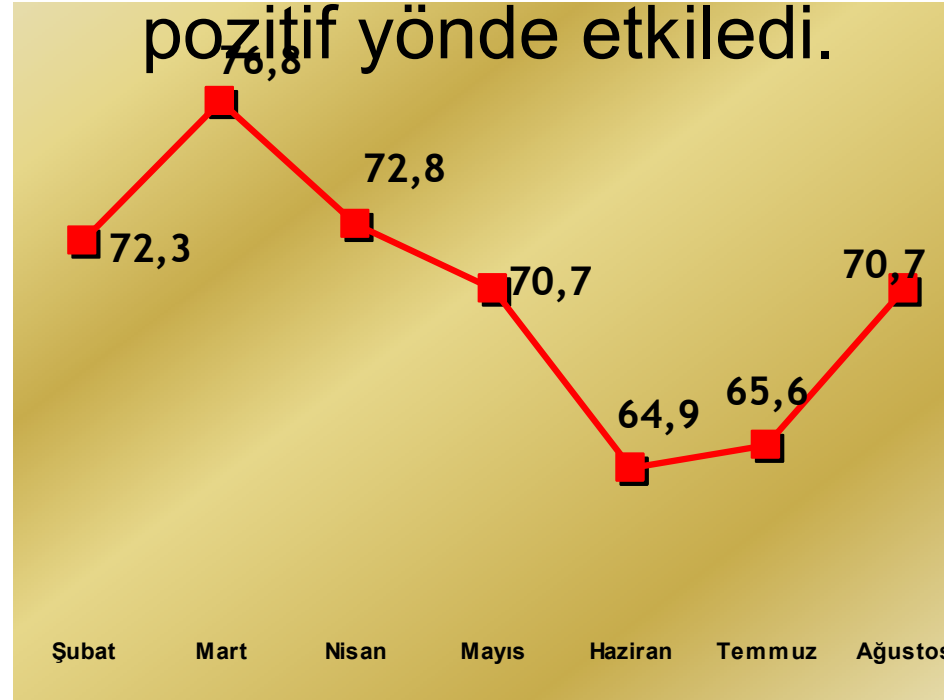
TÜFE 8 aylık **% 15.2**

Tüketici Güven Endeksi (CCI):

Tüketici güveninde

Haziran'a kadar devam eden düşüş tersine döndü

Erken seçim kararı
tüketici beklentilerini
pozitif yönde etkiledi.

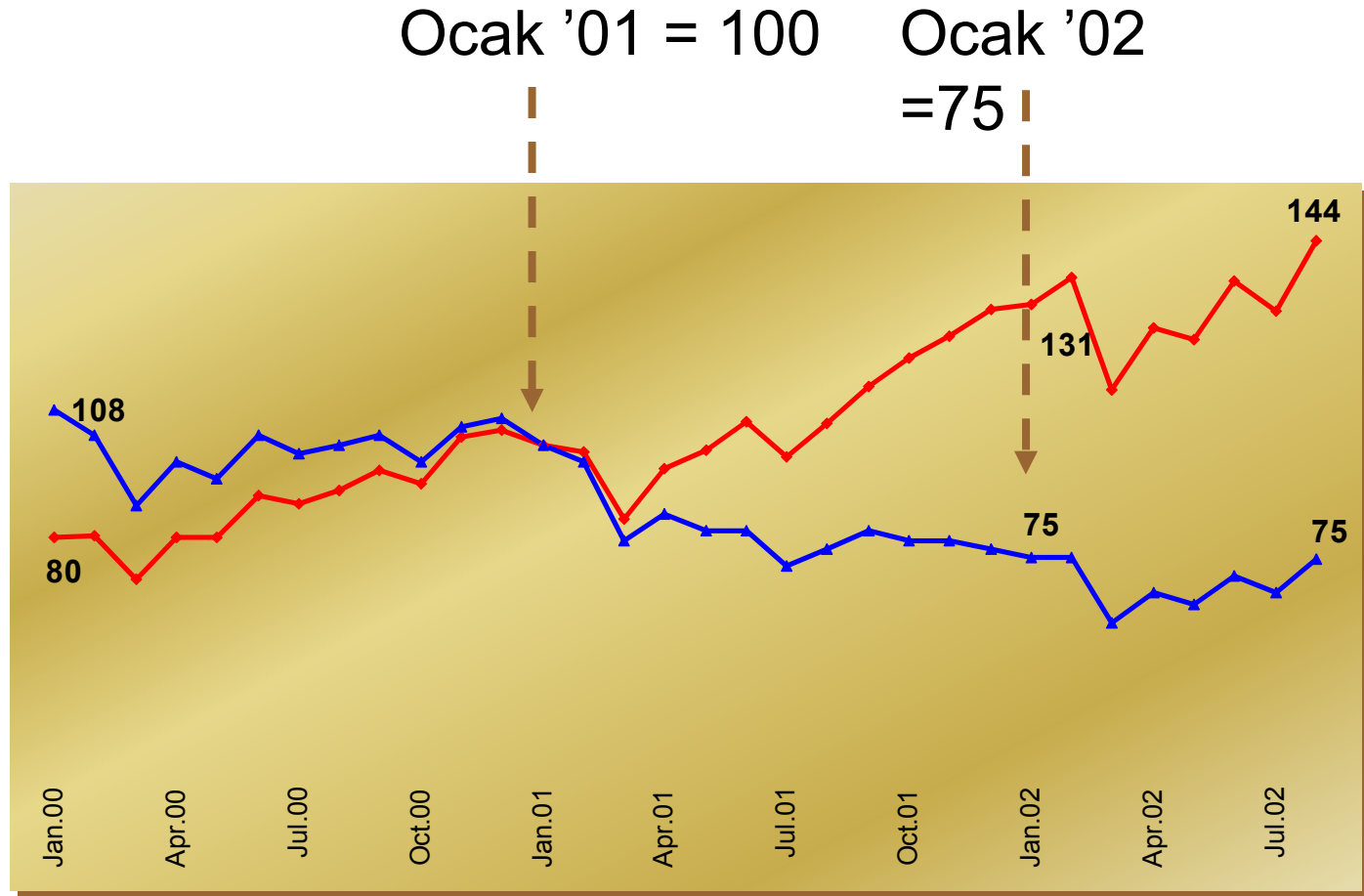
(Endeks 0-200 arasında değer alır. 100 orta noktadır.)

*“Eski iyi günlere” dönmek zaman
alacak olsa bile Türkiye pozitif bir
“cycle”ın başında gözüküyor.*

*Eğer, siyasi gelişmelerle bir darbe
daha yemezse !*

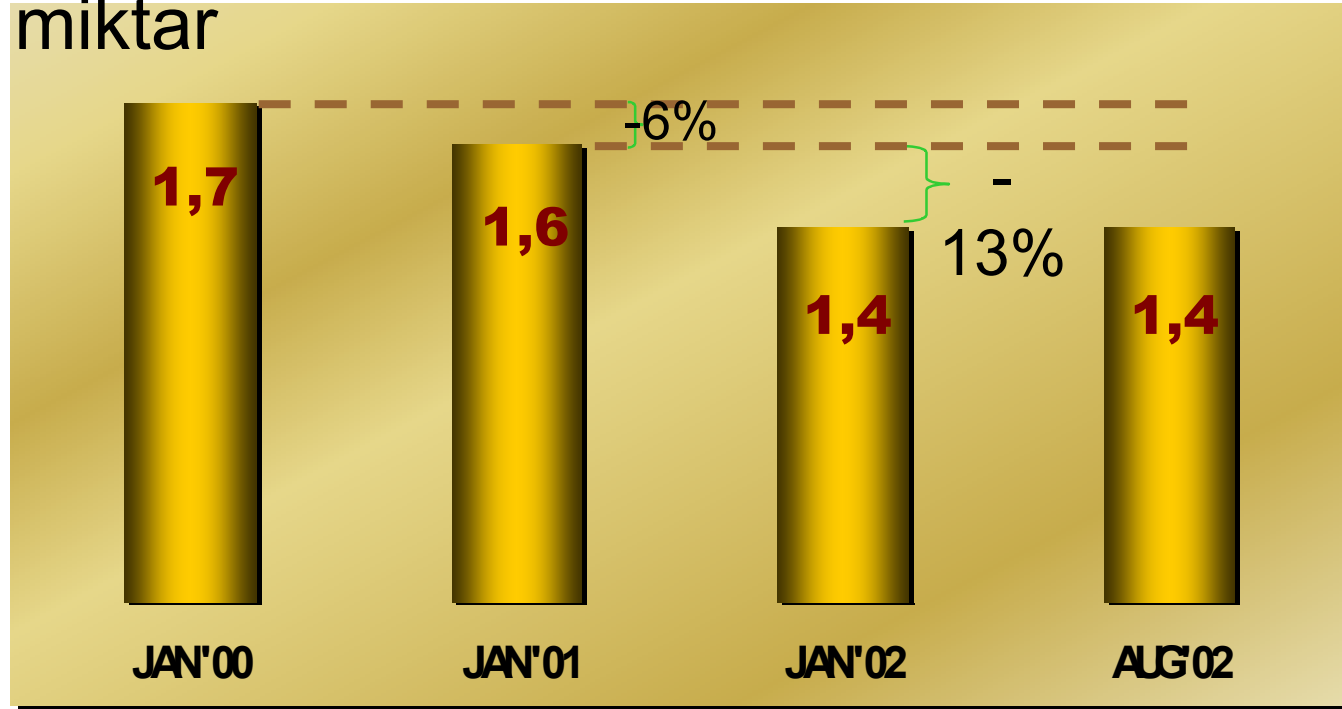

*Ama,
pozitif sinyaller günlük tüketime henüz yansımış değil*

Alışveriş ortalama sepet değeri 2001 yılı ile aynı seviyede

Bir alışverişte harcanan
miktar

Tüketici tüketim tarzını daha düşük bir seviyede yeniden tanımladı

Daha az alışveriş

Daha az çeşit

Daha az miktar

ve

tabii alışveriş başına

daha az harcama

ve zincir marketler bu süreçten ciddi bir şekilde etkilenmeye devam ediyorlar...

Ciro Pay dağılımı

	Q2	vs Q1
Hane tüketimi (2002)	100	3,9
Zincir	11,6	- 0,5
İndirim marketi	3,9	- 0,1
Diğer Spm	12,8	1,9
Bakkal - Küçük market	41,5	1,6
Toptancı	3,3	0,3
Uzman (büfe/kymş)	1,1	- 0,1
Açık pazar	10,4	- 0,2
Diğer (kasap vb)	15,0	1,1

- Tekli alışveriş eğilimi arttı.
- Açık Pazar gibi rekabeti zor alanlarda tüketici alışverişi gelişti.
- Zincirlerarası düşük fiyat esaslı rekabet tüketici sadakatini azalttı.
- Küçük süpermarketlerin görece etkisi arttı.

Artan fiyat / promosyon rekabeti ile birlikte zincir marketler için de hem "müşteri sadakati" hem de tüketiciye ulaşım daha sıcak bir konu haline geldi

2002 –Q2 rakamları	Penetrasyon %	Sadakat %
Migros	22,1	28,1
Tansaş	8,7	27,2
Gima	7,3	22,3
CarrefourSA	4,6	23,7
Kipa	1,9	36,8
BİM	19,4	21,2

En fazla tüketiciye ulaşan Migros'un ulaştığı hane sayısı 3.3 milyon. Bu hanelerden 2.1 milyonu Migros'dan yağ almıyor.

(milyon hane-Q2-2002)

	Migros	Tansas	Gima	Carrefour	Kipa	Bim
TOPLAM FMCG	3.3	1.3	1.1	0.7	0.3	3.0
Et - İşlenmiş ET	1.1	0.7	0.4	0.4	0.2	0.7
Yağlar	1.1	0.6	0.5	0.3	0.2	1.6
Şekerleme	2.0	0.7	0.7	0.4	0.2	2.0
Süt - Peynir - Yoğurt	1.4	0.7	0.5	0.4	0.2	1.8
İçecekler	2.1	0.8	0.6	0.4	0.2	2.0

MIGROS

Gima

kipa

TANSAŞ

Carrefour

BİRLEŞİK MAĞAZALAR A.Ş.
BİM
TOPTAN FIYATINA
PERAKENDE SATIŞ

II.
market
markaları
konferansı

Tüketici sadakati zincir marketler için çok ciddi bir sorun. Üç büyük şehirde bir tüketici 2.1 zincirden alışveriş yapıyor

2002 -1.yarı
Sadakat oranları

	Migros	Tansas	Gima	Carrefour	Kipa	Bim
Toplam	28,0	27,2	22,3	23,7	36,8	21,2
Makarna	46,2	41,7	32,1	23,5	43,8	14,3
Yağlar	59,0	53,3	57,6	55,0	60,4	55,5
Gazlı içecek	41,9	38,6	29,8	26,7	37,3	33,9
Çamaşır deterjanı	58,3	60,5	65,0	63,6	54,0	40,4
Şampuan	66,3	53,8	70,8	52,1	57,5	54,5

MIGROS

Gima

kipa

TANSAŞ

Carrefour

BİRLEŞİK MAĞAZALAR A.Ş.
BİM
TOPTAN FIYATINA
PERAKENDE SATIŞ

II.
market
markaları
konferansı

*İşte bu ortamda perakendeciler kendi markalarını
hızla büyütme devam ediyor*

Market markalarının toplam
tüketimdeki ciro payı % 3.2 .
Büyüme % 18.7

2001 vs 2002	Ciro payı %	Büyüme %
Gıda	2.9	18.4
Kişisel bakım (kağıt dahil)	4.3	28,5
Temizlik	5.4	17.0
Diğer	1.8	62.3
TOPLAM	3.2	18.7

Tüketiciye erişim de (penetrasyon) artıyor ama ciro artışı kadar hızlı değil

Market markası alan hane sayısı yüzde 6.3 arttı.

2001 vs 2002	Hane erişimi %	Artış %
Gıda	81.9	7.9
Kişisel bakım (kağıt dahil)	56.6	10.0
Temizlik	46.7	3.6
Diğer	4.8	45.7
TOPLAM	85.5	6.3

Böylece ciro artışı daha çok tekrar satın alma/sadakat artışından kaynaklanıyor

Market markaları evdeki kalıcı ürün olma sürecinin henüz başlarında

2001 vs 2002	Sadakat %	Artış %
Gıda	3.5	11.9
Kişisel bakım (kağıt dahil)	6.9	17.0
Temizlik	10.4	10.1
Diğer	17.7	22.2
TOPLAM	3.7	13.9

En yüksek satışı olan iki kategori bakliyat ve kağıt ürünleri. Bu yıl üçüncü sırada margarin var.

2001 vs 2002	İlk 10 Kategori Payı (%)
Bakliyat	25.1
Kağıt ürünleri	25.0
Margarin	12.0
Yoğurt	9.8
Sıvı yağ	8.0
Süt	6.5
Çay	6.0
Çamaşır deterjanı	4.4
Gazlı meşrubat	3.6
Peynir	2.3

En olumlu tüketici tepkisi kuru gıda ve temizlik ürünlerinde.

Kişisel bakım daha zor bir alan !

Üretici markalaşma düzeyi arttıkça market markalı ürünlerin fiyat avantajı artıyor. Bakliyat ve kağıt ürünlerinde gerçekte bir fiyat avantajı yok

Ağustos ayı ortalama fiyatları	PL ne kadar daha ucuz (%)
Kahve	82.4
Deodorant	75.1
Çay	69.7
Gazlı meşrubat	58.2
Şampuan	49.8
Kağıt ürünleri	-4.4
Bakliyat	-12.6
Sabun	1.1
Ev temizlik mad.	2.1

Zincir market profili aynen yansıyor. Şaşırtıcı ama, ana tüketici kütle orta üstü gruplar.

2002 yılı	Sosyal Gruplarda Ciro payı (%)
AB grubu	4.2
C1 (orta-üst)	3.7
C2 (orta alt)	2.9
D (Alt)	2.4
TOPLAM	3.2

Sosyal Statü
artıkça
market
markalı
ürünlerin
payı da
artıyor

*Tüketici genelde market markalarını kabullendi.
Ancak, fiyatın uygunluğu hariç diğer her kategoride
üretici markaları ile kıyaslanamayacak
düşük bir imaja sahip.*

5 üzerinden puanlar	Üretici markası %	Market markası %
Güvenilir-sağlıklı	4.1	3.4
Ödenen paraya değer	3.7	3.4
Arandığında bulunur	4.2	3.6
Fiyatı uygun	3.1	3.8 ←
Ürün performansı	4.2	3.5
Genel ürün kalitesi	4.2	3.5
Kalitenin devamlılığı	4.0	3.6

Sonuç:

Market markaları konumlamada çeşitlilik ve aynı zamanda biraz karmaşıklık içinde ve perakendeciler arasında önemli bir farklılaşma olmadan büyüyor.

◀ Orijinal kavrama uygun yalın değer önerileri

*Ben sütüm, daha ucuzum, arkamda da şu perakendeci var
(genellikle içecek ve gıda)*

◀ “Me too” (aynısını bende yaptım) ürünler

*Ambalajım dahil herşeyim aynı, sadece daha ucuzum
(genellikle temizlik ürünleri)*

◀ Markalar

*Ben bir markayım ve en az diğerleri kadar iyiyim
(değişik kategoriler; kısmen Todematik ve Jucy gibi)*

Sonuç: Geleceğe Bakış

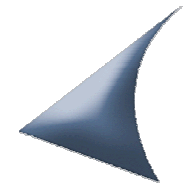
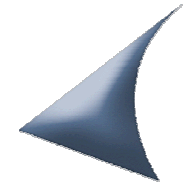
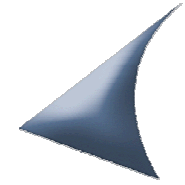
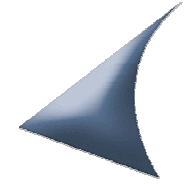
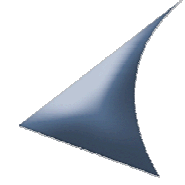
*Konumlama ve sergileme açısından
daha tutarlı bir gelişim...*

*Perakendeci kurumsal kimliği
açısından yaklaşım...*

Mağaza sadakati için kullanma...

*Üretici/ulusal markaları "daha düşük"
temsil ederek tüketiciyi itmeme...*

*Seçilmiş kategorilerde
merchandising desteği...*

II.
market
markaları
konferansı

The text is displayed in a bold, gold, 3D-style font with a dark shadow. It is positioned in the lower-left corner of a vertical rectangular image that has a blurred, golden-yellow background.